

2022

Evaluatie subsidie groene daken

Programma Energie & Klimaat
Provincie Zeeland

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1 Waarom een subsidieregeling voor groene daken?	2
1.2 Opzet van de evaluatie	2
2. Subsidieregeling Groene daken – vierde openstelling	3
2.1 Wijzigingen na de eerste openstelling in 2019	3
2.2 De vierde openstellingsronde	3
3. Resultaten subsidieperiode 2022	5
3.1 Aantal aanvragen 2019-2022	5
3.2. Gerealiseerd dakoppervlakte	6
3.3 Regionale spreiding	6
4. Mogelijke wijzigingen regeling 2023	8
4.1 Digitale openstelling	8
4.2 Onderscheid in typen groen dak	8
4.3 Voorwaarden m.b.t. Groenkeur-certificering heroverwegen	9
4.4. Toepassingsbereik bouwwerken groen dak vergroten	9
4.5 Mogelijkheid tot zelf aanleggen groen dak	10
4.6 Toevoegen kleinere klimaatadaptieve maatregelen	11
4.7 Zeeland-brede subsidieregeling	11
5. Aanbevelingen openstelling 2023	12

1. Inleiding

1.1 Waarom een subsidieregeling voor groene daken?

Vanuit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is het doel gesteld dat Nederland in 2050 klimaatbestendig is ingericht. Dit betekent dat we zo min mogelijk hinder ervaren door de gevolgen van wateroverlast, overstromingen, hitte en droogte. De Provincie Zeeland vult deze doelstelling in door uitvoering van de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ). Onderdeel van deze strategie is het stimuleren van het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen op eigen perceel, zoals een groen dak. Een groen dak helpt bij het voorkomen van wateroverlast en hittestress, maakt de omgeving bijvriendelijker en de buurt leefbaarder en heeft daarnaast ook nog eens een isolerende werking.

1.2 Opzet van de evaluatie

De regeling is opgezet om een duurzame en klimaatadaptieve leefomgeving en bewustwording bij particulieren te stimuleren. In 2019 is de subsidieregeling Groene Daken voor het eerst opengesteld. Inmiddels heeft de vierde openstelling plaatsgevonden.

Jaarlijks wordt teruggekeken op de openstelling van het jaar daarvoor. In dit rapport wordt beschreven hoe de subsidieronde voor de aanleg van groene daken in 2022 is verlopen. De focus ligt op de hoeveelheid aanvragen, de geografische verspreiding van de aanvragen én de kansen voor het verbreden dan wel laagdrempeliger maken van de bestaande subsidieregeling. Hier zullen de ervaringen van de afgelopen jaren leidend zijn.

2. Subsidieregeling Groene daken – vierde openstelling

Van 1 april 2022 tot en met 1 november 2022 konden particuliere eigenaren van woningen, bedrijfspanden en VVE's subsidie aanvragen voor het aanleggen van een groen dak op hun woning en/of garage op hetzelfde perceel. Ook was het mogelijk om een groen dak aan te leggen op een bedrijfspand, indien dit bedrijfspand in particulier eigendom was.

2.1 Wijzigingen na de eerste openstelling in 2019

In 2019 is de regeling voor het eerst opengesteld. In dat jaar zijn in totaal 41 aanvragen voor de aanleg van een groen dak binnen gekomen, waarvan er 7 zijn toegekend. Na de evaluatie van 2019 bleken er enkele aanpassingen in de regeling nodig te zijn. Zo is het maximale subsidiebedrag verruimd van € 2.500,- naar € 5.000,- en konden VVE's nu ook gebruik maken van de regeling. Daarnaast is de eis voor het Groenkeur certificaat verruimd. Niet enkel bedrijven met een Groenkeur certificaat konden voor particulieren gesubsidieerde groene daken aanleggen. Ook een offerrend bedrijf dat een persoon in dienst heeft met het persoonsgebonden certificaat 'Dak- & Gevel Basisederwerker' dan wel het persoonsgebonden certificaat 'Dak & Gevel Gevorderde' konden voor particulieren gesubsidieerd groene daken aanleggen. Op die manier zijn er in Zeeland meer bedrijven en personen die de groene daken binnen de subsidie eisen mogen aanleggen.

De regeling is verder niet meer aangepast en resulteerde in een succesvolle openstellingen in de jaren erna.

2.2 De vierde openstellingsronde

Financiële aspecten

In totaal was er in 2022 een budget van € 100.000 beschikbaar voor de subsidieregeling Groene daken. De subsidieregeling vergoedt tot 50% van de aanlegkosten met een maximum van € 25 per m². De subsidie wordt éénmalig per adres verstrekt. De regeling is alleen bedoeld voor de aanlegkosten van het groene dak, niet voor andere kosten zoals onderhoud, advisering of de sloop van een huidig dak.

Oppervlakte en inrichting

De minimale grootte van een groen dak dient 10 m² te zijn en bevindt zich op een reeds gerealiseerd gebouw in de bebouwde kom binnen de provincie Zeeland. De minimale oppervlakte is gebaseerd op de minimale oppervlakten zoals gebruikt bij verschillende overheden met een vergelijkbare subsidieregeling. Het dak heeft tenminste de waterbergende capaciteit van 20 liter per m² (tevens ook een eerder gehanteerde ondergrens) en mag een hellingshoek hebben tot 35°. Dit laatste is opgenomen in de regeling omdat daken met een grotere hellingshoek speciale verankeringen nodig hebben om een groen dak mogelijk te maken en er bij een steilere hellingshoek een groter risico is op het verschuiven van het dak.

Gespecialiseerd bedrijf

Het groene dak moet worden gerealiseerd door een bedrijf met het keurmerk 'Groenkeur' of persoon in dienst met het certificaat 'Dak & Gevel Basisederwerker', het certificaat 'Dak & Gevel Gevorderde'. Na uitvoerig onderzoek is er herhaaldelijk geconcludeerd dat Groenkeur het enige onafhankelijke keurmerk is dat de kwaliteit van de aanleg van groene daken borgt. Het aanleggen van groene daken is een vakmanschap van zowel dakdekker als hovenier, waarop Groenkeur daadwerkelijk toetst; daarbij is het gewenst om met de subsidieregeling bij te dragen aan kwalitatief goede daken die daadwerkelijk voor een langere periode zullen blijven liggen. Door het opnemen van het keurmerk is de kwaliteit van de aanleg geborgd in de subsidieregeling.

Andere randvoorwaarden

De eigenaar is verantwoordelijk voor het toetsen van het dak aan de bestaande (bouw)regelgeving. Het gebouw waar het groene dak op geplaatst wordt moet zich binnen de bebouwde kom bevinden. De noodzaak om de directe woonomgeving te vergroenen is namelijk over het algemeen minder aanwezig is buiten de bebouwde kom. Verder moet de aanvrager ook eigenaar van het desbetreffende pand zijn. Tot slot is deze regeling alleen van toepassing op reeds gerealiseerde woningen of panden. Ook is deze regeling toepasbaar op aanbouw- en losstaande garages, mits de garage op hetzelfde kavel staat als de woning of het bedrijfspand van dezelfde eigenaar. De aanleg van een groen dak op schuurtjes, tuinhuisen, overkappingen en veranda's kwamen niet voor subsidie in aanmerking.

De behandeling van de subsidieaanvragen

Na indiening zijn de subsidieverzoeken getoetst door het team subsidies aan de bepalingen van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2013 (Asb 2013) en specifiek aan '*Hoofdstuk 19 Bijzondere bepalingen voor verstrekking van subsidie ten behoeve van het aanleggen van een groen dak*'. Voor het indienen van een subsidieaanvraag was een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier en een offerte voor de aanleg van een groen dak door een Groenkeur gecertificeerd bedrijf of persoon voldoende.

3. Resultaten subsidieperiode 2022

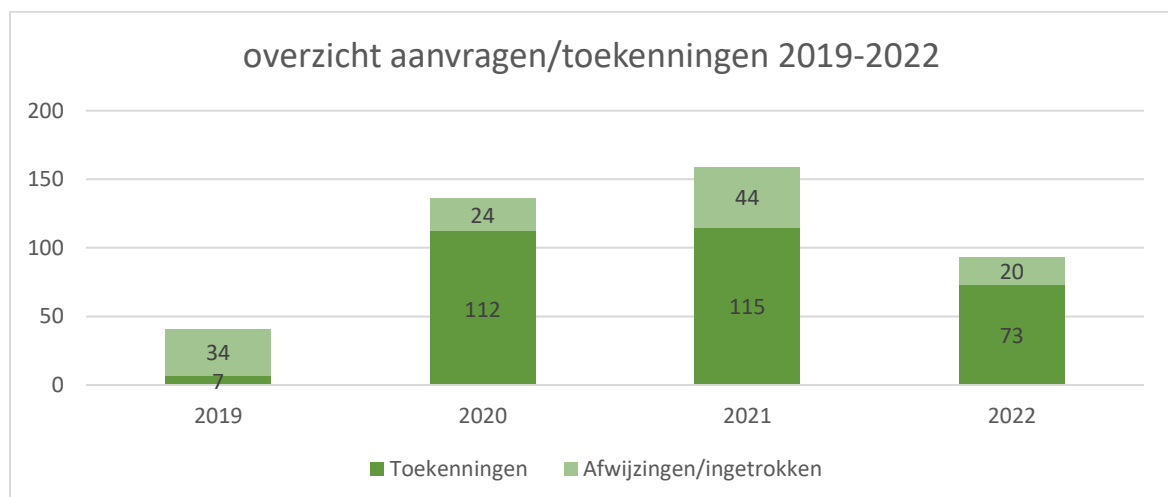
In 2022 zijn er behoorlijk minder subsidieaanvragen voor de aanleg van groene daken ontvangen dan in 2021. De reden hiervan is niet bekend. Wel kunnen we met een totaal van 93 aanvragen nog steeds spreken van een succesvolle subsidieronde. Zeeuwen zijn immers nog steeds zichtbaar bewust bezig met het verduurzamen en klimaatadaptief inrichten van hun leefomgeving.

3.1 Aantal aanvragen 2019-2022

In 2019 is de regeling voor het eerst opengesteld. In dat jaar zijn in totaal 41 aanvragen binnen gekomen, waarvan er 7 zijn toegekend. Dat geeft een toekenningspercentage van afgerond 17%. Van 6 april tot 15 november 2020 zijn er in totaal 136 aanvragen ontvangen. Daarvan zijn er 112 toegekend, waardoor het toekenningspercentage steeg naar afgerond 82%.

In 2021 zijn in totaal 159 aanvragen ontvangen. Hiervan zijn 115 aanvragen toegekend, wat betekent dat het toekenningspercentage iets daalde naar 72%. 44 aanvragen zijn niet toegekend; 17 aanvragen werden ingetrokken. 13 aanvragen waren niet volledig en ook niet volledig gemaakt. De overige 13 aanvragen zijn afgewezen op voorwaarden vanuit de regeling: van 7 aanvragen voldeden de offertes niet aan het Groenkeur vereiste, de overige 6 voldeden niet aan andere voorwaarden, bijvoorbeeld omdat het groene dak was aangelegd voor het indienen van de aanvraag.

In 2022 zijn er in totaal 93 aanvragen ontvangen, waarvan er uiteindelijk 9 – om diverse redenen – zijn ingetrokken en 20 niet zijn gehonoreerd. Het toekenningspercentage is licht gestegen naar 78%. In totaal zijn 5 aanvragen afgewezen omdat er niet werd voldaan aan de eis van gecertificeerde aanleg middels Groenkeur, één pand was in eigendom van een stichting, bij twee aanvragen ging het om resp. een overkapping en een schuurtje en bij één aanvraag bleek het om een recreatiewoning te gaan. Tevens hebben we een aanvraag ontvangen voor de aanleg van een groen dak op een woning gelegen buiten de bebouwde kom. Eén aanvraag was te laat ingediend en kon daarom niet meer in behandeling worden genomen.

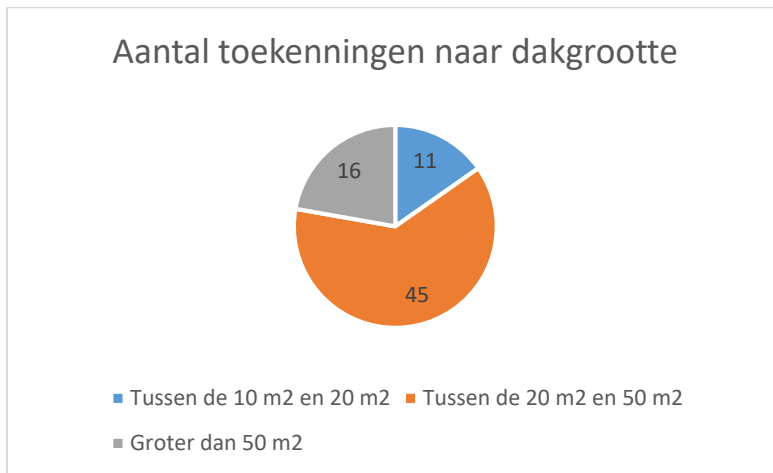
Grafiek 1; Overzicht vergelijking aanvragen subsidie groene daken 2022 met rondes 2019, 2020, 2021 en 2022. Hierin is te zien dat er in 2020 en 2021 aanzienlijk meer aanvragen zijn gedaan dan in 2019. In 2022 is een lichte daling te zien, maar wel weer een hoger toekenningspercentage ten opzichte van 2021.

Mooi om te zien is ook dat er weer veelvuldig gebruik is gemaakt van de speciale mailbox voor vragen over de subsidieregeling Groene daken. Er zijn het afgelopen jaar circa 80 miltjes over de

regeling en/of een ingediende aanvraag binnengekomen en behandeld. Hieruit kan worden opgemaakt dat de mailbox bekend is en zijn doel dient.

3.2. Gerealiseerd dakoppervlakte

Met 73 toekenningen is er voor een totaalbedrag van € 84.608,00 subsidie verleend. Hiermee is 3384,3 m² groen dak gerealiseerd (t.o.v. 3882,02 m² in 2021). Gemiddeld waren de aan te leggen groene daken 47 m² groot (t.o.v. gemiddeld 33,7m² in 2021). Kijkende naar de ondergrens van minimaal 10 m² is een gemiddelde van 47 m² een hele mooie uitkomst.

Grafiek 2: Subsidie groene daken 2022; toekenningen naar grootte van het aan te leggen dak. Daken met een oppervlakte van 20 tot 50m² zijn het meest aangevraagd, gevolgd door >50m² en 10-19m².

Tabel 1; Overzicht toekenningen per gemeente in 2022.

Gemeente	Totale oppervlakte dak	Bedrag	Aantal toekenningen	Aantal aanvragen	Gemiddeld dakoppervlak
Hulst	0 m ²		0	0	0 m ²
Reimerswaal	80 m ²	€ 2.000,-	1	2	80 m ²
Noord-Beveland	146 m ²	€ 3.650,-	4	4	36,5 m ²
Kapelle	21 m ²	€ 525,-	1	2	21 m ²
Borsele	66 m ²	€ 1650,-	3	4	22 m ²
Terneuzen	676,5 m ²	€ 16.913,-	11	14	61,5 m ²
Schouwen-Duiveland	101,5 m ²	€ 2.538,-	2	5	50,75 m ²
Tholen	233 m ²	€ 5.825,-	4	5	58,25 m ²
Sluis	413 m ²	€ 10.325,-	6	8	68,4 m ²
Goes	413,5 m ²	€ 10.339,-	10	12	41,4 m ²
Middelburg	408,3 m ²	€ 10.211,-	15	16	27,22 m ²
Vlissingen	373,5 m ²	€ 9338,-	8	10	46,7 m ²
Veere	452 m ²	€ 11.300	8	10	56,5 m ²
Eindtotaal	3384,3 m²	€ 84.608,00	73	93	47 m²

3.3 Regionale spreiding

Net als in 2020 én 2021 wordt de subsidie het meest wordt aangevraagd door inwoners van Walcheren en de Bevelanden. Als we kijken naar de regionale spreiding van de toekenningen van de subsidie (figuur 1) zien we een concentratie in de steden Middelburg, Goes en dit jaar ook

Terneuzen. De subsidie draagt dus bij aan het realiseren van meer groen in stedelijk gebied. We zien echter nog steeds dat steden zoals bijvoorbeeld Hulst, Tholen en Zierikzee achterblijven.

Wat opvalt is dat het aantal aanvragen vanuit Zeeuws-Vlaanderen de afgelopen openstelling fors is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit is positief en geeft aan dat er steeds meer bekendheid van deze regeling is. Wat in de data opvalt is dat er in 2022 geen enkele aanvraag is gedaan door inwoners van de gemeente Hulst. Het is niet bekend wat hier de reden van is. Ook de interesse in de regeling vanuit Schouwen-Duiveland valt wat tegen.

Figuur 2; Verspreiding toekenningen (groen) en afwijzingen (rood) subsidie groene daken in 2022. De meeste aanvragen zijn gedaan door inwoners van Walcheren.

4. Mogelijke wijzigingen regeling 2023

De subsidieregeling heeft inmiddels zijn vierde openstelling gehad. Provinciale Staten hebben de wens uitgesproken de regeling bij een nieuwe openstelling zo laagdrempelig mogelijk te maken. Ook een verbreding met maatregelen ter bevordering van de biodiversiteit werd genoemd. Om de regeling laagdrempeliger en natuurinclusiever te maken zijn er verschillende mogelijkheden.

4.1 Digitale openstelling

Ten tijde van de openstelling van 2022 was het nog niet mogelijk om het aanvraagformulier digitaal te ondertekenen. Met het digitaal openstellen van de regeling wordt het indienen van een aanvraag eenvoudiger en laagdrempeliger. Er is immers geen 'natte' handtekening meer vereist alvorens een aanvraag in behandeling kan worden genomen.

Op dit moment is het digitaal aanvragen voor verschillende regelingen als pilot opgezet, waarbij de eerste resultaten positief zijn. Het digitaal ondertekenen zal ten tijde van de komende openstelling van de Regeling Groene Daken (voorjaar 2023) mogelijk zijn. Met deze wijziging wordt al een flinke stap gezet in het laagdrempeliger maken van het aanvraagproces.

4.2 Onderscheid in typen groen dak

De huidige subsidieregeling Groene daken ziet op de aanleg van een groen dak met een maximum subsidiebedrag van € 25,-/m². Dit ongeacht het type groen dak dat wordt aangelegd. We zien in de praktijk dat over het algemeen de 'standaard' sedumdaken worden aangelegd. Dit zijn meestal de sedumpakketten die 8 á 10 verschillende sedumplanten bevatten. Ondanks dat deze groene daken bijdragen aan onze doelen kan de toegevoegde waarde van een sedumdak voor bestuivers als bijen en vlinders vergroot worden.

Door in de regeling onderscheid te maken in typen groene daken, mét bijbehorend subsidiebedrag, wordt het aantrekkelijk gemaakt om een 'nog groener' dak aan te leggen.

Als het gaat om biodiversiteit kan er onderscheid gemaakt worden in drie typen groene daken¹:

1. Standaard groen dak (sedum): groen dak beplant met hoofdzakelijk sedum en mossen, en met een waterbergingscapaciteit van minimaal 15 liter per m², waarbij het subsidiebedrag maximaal € 25,- per m² betreft;
2. Biodivers groen dak (sedum plus/biodivers): groen dak beplant met hoofdzakelijk sedum en kruiden en minimaal 30% bloemen en kruiden, en met een waterbergingscapaciteit van minimaal 50 liter per m², waarbij het subsidiebedrag maximaal € 35,- per m² betreft;
3. Daktuin: groen dak beplant met maximaal 50% sedum en mossen en minimaal 50% bomen/struiken en siergrassen, en met een waterbergingscapaciteit van minimaal 70 liter per m², waarbij het subsidiebedrag maximaal € 75,- per m² betreft.

Genoemde subsidiebedragen zijn evenredig aan de hogere kosten voor de aanleg van een biodivers groen dak of daktuin. Hierbij dient nog wel te worden opgemerkt dat het gewicht van een biodivers groen dak of daktuin veel groter is dan een standaard groen dak. Voor de dieper wortelende beplanting is een dikkere substraatlaag nodig en ook het waterbergend vermogen is aanzienlijk groter. Voor beide typen geldt daarom dat een zwaardere constructie met bijbehorende ontwerpeisen vereist is. De dakconstructie en maximale dakbelasting moeten voorafgaand aan de aanleg goed doorgerekend en gecontroleerd worden. Niet alle daken zullen geschikt zijn voor een

¹ De definities van deze drie typen zijn gebaseerd op de definities zoals die in de groene dakenregeling (2023) van de Gemeente Utrecht worden gehanteerd.

biodivers dak of een daktuin, maar waar het mogelijk is zal het dak een grote meerwaarde hebben voor de biodiversiteit.

4.3 Voorwaarden m.b.t. Groenkeur-certificering heroverwegen

In de huidige subsidieregeling wordt de voorwaarde gesteld dat het groene dak wordt gerealiseerd door een gecertificeerd bedrijf. Dit betekent dat het groene dak moet worden aangelegd door een bedrijf gecertificeerd met het 'Groenkeur keurmerk', verschaft door Stichting Groenkeur, of een bedrijf dat een persoon in dienst heeft met het persoonsgebonden certificaat 'Dak- & Gevel Basisedewerker' dan wel het persoonsgebonden certificaat 'Dak & Gevel Gevorderde'.

Bij de totstandkoming van de subsidieregeling Groene Daken is lang gezocht naar een geschikte manier om de kwaliteit van de aanleg van groene daken te borgen. Groenkeur kwam naar voren als het enige onafhankelijke keurmerk voor de groene sector dat dit ook kan doen. In de eerste openstellingsronde in 2019 was het alleen mogelijk het groene dak te laten aanleggen door een *bedrijf* met een Groenkeur-certificaat. Het volgende jaar is deze eis verruimd: ook een bedrijf met een persoon in dienst met een 'Dak & Gevel' certificaat kunnen hiervoor worden ingeschakeld. Het aantal personen in Zeeland dat in het bezit is van een dergelijk Groenkeur-certificaat is in de afgelopen jaren gestegen.

Het aanleggen van groene daken is een vakmanschap van zowel dakdekker als hovenier. Er zullen ook zeker niet-gecertificeerde bedrijven zijn die bekwaam zijn in het aanleggen van goede groene daken, maar de kwaliteit is echter niet geborgd. Bij de totstandkoming van de regeling is de kwaliteit steeds leidend geweest. Groenkeur is het enige keurmerk dat hier daadwerkelijk op toetst. Zeker voor een biodivers dak en daktuin is dit van belang omdat voor beide typen geldt dat een zwaardere constructie met bijbehorende ontwerpisen vereist is. De dakconstructie en maximale dakbelasting moeten voorafgaand aan de aanleg goed doorgerekend en gecontroleerd worden.

In vergelijkbare regelingen van gemeenten is voor zover bekend geen sprake van een certificeringsvoorwaarde. Gemeenten echter beschikken over een andere controlesystematiek en daarmee ook over andere mogelijkheden in voorwaarden die gesteld worden. Provincie Flevoland heeft een soortgelijke subsidieregeling in het leven geroepen en heeft deze gebaseerd op de Zeeuwse subsidieregeling Groene Daken. Hierbij is de voorwaarde met betrekking tot de Groenkeur certificering juist overgenomen.

De regeling in de huidige vorm – met de certificeringsvoorwaarde – heeft drie achtereenvolgende, succesvolle jaren gekend. De voorwaarde van aanleg van een groen dak door een gecertificeerd bedrijf blijkt in de praktijk voor een aantal aanvragers een drempel en heeft er tevens voor gezorgd dat er aanvragen zijn ingetrokken, dan wel niet gehonoreerd zijn. Daarom kan overwogen worden om voor de aanleg van een eenvoudiger, standaard groen dak de mogelijkheid te bieden van de voorwaarde m.b.t. certificering af te wijken. Als de voorwaarde wordt losgelaten, zal het aantal aanvragen hoogstwaarschijnlijk verder toenemen. De kosten voor aanleg gaan omlaag en ook de drempel om een gecertificeerd bedrijf hiervoor in te schakelen is weg. De gewenste kwaliteit van dit type groen dak is dan uiteraard niet meer geborgd. De verwachting is ook dat de meeste aanvragers dan zullen kiezen voor het meest eenvoudige groene dak in plaats van een biodivers dak of daktuin, waardoor veel minder doelbereik zal zijn voor zowel klimaatadaptatie als biodiversiteit.

4.4. Toepassingsbereik bouwwerken groen dak vergroten

Bij de openstelling in 2022 was de regeling ingericht op de aanleg van een groen dak op het dak van een woning, garage op eigen perceel of een bedrijfspand in particulier eigendom. Tuinhuizen, schuurtjes en veranda's waren uitgesloten. We zien dat de landelijke subsidieregelingen voor de

aanleg van een groen dak over het algemeen breder zijn ingestoken. Tevens zijn over het toepassingsbereik van de regeling veel vragen ontvangen en heeft dit criterium er ook voor gezorgd dat er aanvragen zijn afgewezen. Dit terwijl een tuinhuis niet veel verschilt met een garage. Beide zijn gesloten bouwwerken waarbij alle voordelen van een groen dak blijven gelden. Ditzelfde geldt voor de (gedeeltelijk) open bouwwerken zoals een carport, veranda of overkapping. Het enige aspect waarop dan wordt ingeleverd is de isolerende werking van een groen dak. Een groen dak op (gedeeltelijk) open bouwwerken behoudt de meerwaarde voor de overige aspecten zoals hittestress, biodiversiteit en het voorkomen van wateroverlast zeker wel.

Het verruimen van het toepassingsbereik van de regeling met subsidiemogelijkheid voor de aanleg van een groen dak op gedeeltelijk of geheel open bouwwerken, zoals een tuinhuis, schuur(tje), veranda's en overkappingen, maakt de regeling laagdrempeliger zonder in te leveren op het doelbereik.

4.5 Mogelijkheid tot zelf aanleggen groen dak

In de dagelijkse praktijk gebeurt het regelmatig dat inwoners zelf een groen dak aanleggen. In de huidige regeling is het niet mogelijk hiervoor subsidie te ontvangen; het groene dak moet gerealiseerd worden door een (gecertificeerd) bedrijf.

Aanleg van een standaard groen dak door een bedrijf kost gemiddeld € 70,00 - € 90,00 per m². Het zelf aanleggen van een groen dak kost gemiddeld € 45,00 - € 65,00 per m², afhankelijk van het soort vegetatie en type sedumcassettes. De subsidie bedraagt € 25,00 per m² en is dus grofweg gelijk aan het prijsverschil tussen zelf aanleggen en aanleg door een bedrijf.

Met de mogelijkheid om ook subsidie te ontvangen voor het zelf aanleggen van een groen dak wordt de regeling laagdrempeliger. Bij het zelf aanleggen is er echter geen controlemogelijkheid meer bij de aanvraag en na afloop van de subsidie voor de vereisten zoals oppervlakte en waterbergend vermogen (art. 19. 1 en 19.4 van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023). Wanneer het groene dak aangelegd wordt door een bedrijf is deze er wel middels de ondertekende offerte van de (onafhankelijke) derde partij waarop dergelijke gegevens expliciet zijn opgenomen. Bij subsidies onder arrangement 1 vindt vaststelling daarnaast o.b.v. een steekproef plaats, er wordt daarbij ook niet financieel afgerekend. Door het ontbreken van de controlemogelijkheden bij het zelf aanleggen van een groen dak is de kwaliteit van het aangelegde groene dak niet geborgd en is oneigenlijk gebruik van de subsidieregeling zeer realistisch.

Aansluitend geldt dat bij uitbreiding van de subsidieregeling met het onderscheid in drie verschillende typen groene daken (paragraaf 4.2) de subsidiemogelijkheid voor het zelf aanleggen alleen geboden zou kunnen worden voor een standaard groen dak. Voor een biodivers dak en een daktuin geldt namelijk dat een zwaardere constructie met bijbehorende ontwerpisen vereist is, waarvoor een inwoner in veruit de meeste gevallen een expert zal moeten inschakelen. Door het laagdrempeliger maken van het verkrijgen van subsidie voor de aanleg van een 'standaard groen dak' wordt de drempel voor de aanleg van de meer biodiverse opties automatisch hoger, waarmee ingeleverd wordt op de ambities op het gebied van biodiversiteit.

Tot slot wordt opgemerkt dat de Groene Daken subsidie oorspronkelijk een stimuleringsregeling is voor bewustwording en vergroening maar hiermee zou verworden tot een uitvoeringsregeling, en dergelijke regelingen zijn minder passend bij een provincie. Alles bij elkaar genomen is het niet opportuun om de regeling uit te breiden met de mogelijkheid om zelf een groen dak aan te leggen.

4.6 Toevoegen kleinere klimaatadaptieve maatregelen

De aanleg van een kwalitatief goed groen dak is vrij kostbaar. De gemiddelde kosten liggen tussen de € 50,-/m² en de € 90,-/m². Met de subsidieregeling wordt de aanleg een stuk aantrekkelijker. Voor de inwoner met een kleinere beurs zien we echter dat deze drempel nog steeds vrij hoog is. Om die reden is gekeken of het mogelijk is om de huidige subsidieregeling uit te breiden met maatregelen die minder kostbaar zijn, maar wel tot doel hebben om de stedelijke omgeving meer klimaatadaptief te maken. Hierbij kan gedacht worden aan maatregelen zoals een regenton, gevelgroen, een waterschutting en het vervuilen van tegels voor groen. Dit zijn tevens aanvullende maatregelen die ook natuurinclusief zijn.

Het blijkt echter dat dergelijke, kleinere maatregelen zich er niet voor lenen om opgenomen te worden in een provinciale subsidieregeling. Juridisch gezien zijn dit soort maatregelen lastig te controleren. Ook gaat het om relatief kleine bedragen. De interne kosten, het 'regelwerk' voor zowel inwoner als provinciale organisatie staan niet in verhouding tot de te verlenen subsidie.

Met het toevoegen van dit soort relatief kleine maatregelen zou het alsnog een complexe regeling worden, wat niet ten goede komt aan de laagdrempeligheid.

Daarnaast weten we dat er meerdere gemeenten bezig zijn met soortgelijke duurzaamheidsmaatregelen, zoals voucherregelingen voor het verduurzamen van de woning en de aanschaf van een regenton. Met het ZK Tegelwippen wordt het vervuilen van tegels voor groen al provinciebreed gestimuleerd. De rol voor de provincie zit wat betreft de kleinere maatregelen met name in het aandacht genereren voor en het creëren van bewustwording via kanalen zoals social media, provinciale website en campagnes.

4.7 Zeeland-brede subsidieregeling

In 2022 is in een afstudeeronderzoek gekeken naar de mogelijkheden voor een gezamenlijke Zeeuwse subsidieregeling 'klimaatadaptatie'. Gezamenlijk zou betekenen dat deze regeling door alle Zeeuwse gemeenten wordt uitgevoerd. Een deel van de Zeeuwse gemeenten staat positief tegenover het mogelijk opzetten van een gezamenlijke regeling, maar uit het onderzoek blijkt dat er op dit moment nog te veel onduidelijkheden zijn om een dergelijke regeling verder uit te werken. Een knelpunt is bijvoorbeeld de beschikbare capaciteit bij alle organisaties. Andere aandachtspunten zijn onder andere de verdeling van het budget over de gemeenten en de aanwezigheid van stedelijk/bebouwd gebied binnen de gemeenten moeten eerst goed onderzocht worden.

5. Aanbevelingen openstelling 2023

Gezien de positieve resultaten en de bijdrage van de regeling aan het klimaatadaptief inrichten van het stedelijk gebied, zou een nieuwe openstellingsronde in 2023 een logische vervolgstap zijn. Om de regeling laagdrempeliger en natuurinclusiever te maken, zijn een aantal wijzigingen mogelijk.

In 2023 zal de subsidieregeling Groene Daken digitaal opengesteld worden. Dit maakt het aanvraagproces eenvoudiger en laagdrempeliger.

Daarnaast worden twee inhoudelijke wijzigingen voorgesteld, namelijk:

- 1) Door in de regeling onderscheid te maken in drie typen groene daken (standaard groen dak, biodivers dak en daktuin), mét bijbehorend subsidiebedrag, wordt het aantrekkelijk gemaakt om een 'nog groener' dak aan te leggen. Op deze manier draagt de regeling nog meer bij aan de biodiversiteit in bebouwd gebied.
- 2) Door de aanleg van een groen dak ook op bijgebouwen zoals tuinhuisen, schuurtjes, veranda's en overkappingen subsidiabel te maken, wordt het toepassingsbereik van de regeling verruimd en daarmee laagdrempeliger gemaakt.

Met het doorvoeren van bovengenoemde wijzigingen is het aannemelijk dat er meer en ook grotere aanvragen voor de subsidieregeling Groene Daken zullen worden ingediend. Het heeft daarom de voorkeur om het subsidieplafond naar boven bij te stellen.